

Przystanek historia

<https://przystanekhistoria.pl/pa2/tematy/archiwum-ipn/128997,Ryszard-Pietruski-19221996-Mistrz-drugiego-planu.html>

Kadr z serialu „Alternatywy 4”

BIOGRAM / BIOGRAFIA

Ryszard Pietruski (1922-1996). Mistrz drugiego planu

OKRES HISTORYCZNY

(1945-1948) Pierwsze lata Polski Ludowej (1948-1956) Stalinizm w Polsce (1956-1970) Od Października do Grudnia (1970-1980) Od Gdańska do Gdańska (1980-1990) Epoka Solidarności

Autor: PAWEŁ TOMASIK 07.10.2026

7 października 1922 r. w Wyszecinie koło Wejherowa urodził się popularny aktor teatralny i filmowy, scenarzysta oraz reżyser teatralny Ryszard Pietruski.

Publiczność zapamiętała go przede wszystkim z roli Kacpra Pilcha, wachmistrza pułkownika Dowgirda w serialu telewizyjnym „Czarne chmury” (1973), a także z ról: kapitana statku w komedii Marka Piwowskiego „Rejs” (1970), Dzidka Krępaka z Ciechocinka w komedii Stanisława Barei „Brunet wieczorową porą” (1976) i dyrektora Mietka Powroźnego w serialu „40-latek” (1976–1977) oraz będącego jego kontynuacją serialu „40-latek. 20 lat później” (1993).

Z okupowanego Lwowa na deski teatru

Dzieciństwo i młodość spędził we Lwowie. Uczył się w III Gimnazjum Męskim im. Króla Stefana Batorego. W czasie okupacji podejmował się różnych prac, był m.in. kelnerem. Po zajęciu Lwowa przez Armię Czerwoną został żołnierzem 4. Dywizji Piechoty im. Jana Kilińskiego. Brał udział w walkach o przełamanie Wału Pomorskiego, podczas których został ranny.

Aktor wystąpił w ponad 50 spektaklach telewizyjnych oraz w przeszło 110 filmach i serialach.

Po wojnie, w 1947 r. był słuchaczem szkoły aktorskiej Janusza Strachockiego, a w 1948 r. zdał aktorski egzamin eksternistyczny. Jako aktor debiutował w lutym 1947 r. w przedstawieniu „Żołnierz królowej Madagaskaru” w Teatrze Muzycznym Domu Wojska Polskiego. Później występował w wielu teatrach na terenie całego kraju, m.in. w: Teatrze Miejskim im. Stefana Jaracza w Olsztynie (1947–1948), Teatrze im. Stefana Żeromskiego w Kielcach (1948–1950), teatrach w Szczecinie (1950–1955), Teatrze im. Juliusza Słowackiego w Krakowie (1955–1959).

Od 1959 r. pracował w Warszawie. Był aktorem Teatru Klasycznego (1959–1966) oraz Teatru Dramatycznego (1967–1978). W latach 1978–1988 był dyrektorem naczelnym Operetki Warszawskiej, a od 1979 do 1988 r. także jej dyrektorem artystycznym. W następnych latach występował gościnnie, m.in. w Teatrze Kwadrat (1988–1990) i Teatrze na Woli (1993–1994). Od 1976 r. brał udział i współorganizował coroczne spektakle cyrkowe pod tytułem „Artyści-Dzieciom”.

Na wielkim i małym ekranie

Aktor wystąpił w ponad 50 spektaklach telewizyjnych oraz w przeszło 110 filmach i serialach, współpracował także z Teatrem Polskiego Radia. W filmach grał głównie role drugoplanowe, ale szybko uzyskał rozpoznawalność i sympatię widzów. Debiutował w roli szabrownika w filmie w reżyserii Stanisława Różewicza „Trzy kobiety” (1956).

Później występował m.in. w filmach: „Pigułki dla Aurelii” (1958, jako szofer Michalak), „Skąpani w ogniu” (1963, jako oficer UB Baruda), „Kryptonim Nektar” (1963, jako Struć, wspólnik Fagasa), „Prawo i pięść” (1964, jako Wijas), „Chudy i inni” (1966, jako „Pryszczaty”), „Ostatni po Bogu” (1968, jako prokurator Krawczyk), „Zbrodniarz, który ukradł zbrodnię” (1969, jako Jerzy Pałka, kierownik sklepu), „Dzieciół” (1970, jako dyrektor, szef Stefana), „Wszyscy i nikt” (1977, jako kierowca wojskowy „Kobra”), „Golem” (1979, jako agent udający kominiarza), „Bał na dworcu w Koluszkach” (1989, jako Walerek), „Psy” (1992, adwokat Jaromił, członek komisji weryfikacyjnej).

Ostatnim filmem, w którym wystąpił był „Wirus” z 1996. Zagrał w nim rolę psychopaty w mieszkaniu prokurator Ewy. Film miał premierę już po śmierci aktora.

Ryszard Pietruski grał też w serialach telewizyjnych. Zapisał się w pamięci widzów m.in. jako: porucznik Lewis w 18. odcinku serialu „Stawka większa niż życie”.

Był współautorem scenariusza i wystąpił w filmie „Ojciec” (1967) w reżyserii Jerzego Hoffmana, który w 1967 r. został nagrodzony „Srebrnym Lajkonikiem” dla najlepszego filmu telewizyjnego na Ogólnopolskim Festiwalu Filmów Krótkometrażowych w Krakowie, a w 1968 r. „Złotym Ekranem” przyznawanym przez tygodnik „Ekran”.

Ryszard Pietruski grał też w serialach telewizyjnych. Zapisał się w pamięci widzów m.in. jako: porucznik Lewis w 18. odcinku serialu „Stawka większa niż życie” pt. „Poszukiwany gruppenführer Wolf” (1968), Pikasiak, zakspirowany oficer milicji w serialu „Wakacje z duchami” (1970), mechanik Stefan Bratkowski w serialu „Doktor Ewa” (1970), kierownik ośrodka „Kmita” w 7. odcinku serialu „Podróż za jeden uśmiech” (1971). Wcielił się też w postać przedstawiciela spółdzielni mieszkaniowej w trzech odcinkach serialu „Alternatywy 4”

(1983). Ryszard Pietruski zmarł 14 września 1996 r. Został pochowany na Cmentarzu Wojskowym na Powązkach w Warszawie.

**Fotografia Ryszarda Pietruskiego
z akt paszportowych,
przechowywanych obecnie w
zasobie Archiwum IPN**

* * *

Prezentowana dzisiaj fotografia Ryszarda Pietruskiego pochodzi z akt paszportowych, przechowywanych obecnie w zasobie Archiwum IPN w Warszawie.

Więcej interesujących materiałów na profilu **Archiwum IPN**

COFNIJ SIĘ